

ปกิณกะ

พจนานุกรมศัพท์แพทย์ อักษร E (ต่อ)

คณะกรรมการจัดทำพจนานุกรมศัพท์แพทยศาสตร์ ราชบัณฑิตยสถาน*

eurygnathism ภาวะขากรรไกรกว้าง น. การมีกระดูกขากรรไกรกว้างกว่าลักษณะปกติทั่วไป

eusitia ความเจริญอาหารปกติ น. *คम्म. appetite*

euspermic ว. มีสpermatozoa ทั้งจำนวนและการเคลื่อนไหว

eusplanchnia ภาวะอวัยวะภายในปกติ น. สภาพอวัยวะภายในปกติ

eusplenism ภาวะม้ามปกติ น. ม้ามทำหน้าที่เป็นปกติ

eustachitis ท่อหูอักเสบ น. การอักเสบของท่อหู

eusthenia ภาวะร่างกายปกติ น. สภาพร่างกายแข็งแรงและทำกิจกรรมได้ปกติ

eusystole สภาพหัวใจบีบตัวปกติ น. การบีบตัวของหัวใจปกติ

eusystolic ว. เกี่ยวกับหัวใจบีบตัวปกติ

euthanasia ๑. ภาวะตายสบาย น. การตายที่ไม่ลำบากไม่เจ็บปวด

๒. การุณยฆาต น. การจบชีวิตผู้ที่ทรมานจากโรคที่เจ็บปวดบำบัดไม่หาย

active euthanasia การุณยฆาตกระทำ น. การให้ยาเพื่อจบชีวิต

passive euthanasia การุณยฆาตปล่อย น. การทำให้เสียชีวิตโดยระงับการให้ยาหรือการพองชีพ

eutherapeutic -บำบัดดี ว. มีประสิทธิภาพการบำบัดดี

euthermic ๑. ว. มีอุณหภูมิปกติ *คम्म. normothermic*
๒. ว. เพิ่มความร้อน

euthymia ภาวะอารมณ์ปกติ น. สภาพอารมณ์ที่สงบไม่ซึมเศร้าหรือฟุ้งซ่าน

euthymism ภาวะร่าเริงปกติ น. สภาพที่ต่อมร่าเริงทำงานปกติ

euthyroid ว. ต่อมธัยรอยด์ทำงานปกติ

euthyroidism ภาวะธัยรอยด์ปกติ น. สภาพที่ต่อมธัยรอยด์ทำงานปกติ

eutocia การคลอดปกติ น. การดำเนินคลอดอย่างปกติ

eutopic ว. อยู่ในตำแหน่งหรือออกจากเนื้อเยื่อตำแหน่งปกติ

eutrophia ภาวะโภชนาการปกติ น. สภาพโภชนาการที่ปกติ

eutrophic ว. เกี่ยวกับหรือมีสภาพโภชนาการที่ปกติ

eutrophication ภาวะออกเจริณเกินเหตุอาหารเกิน น. การส่งเสริมสิ่งมีชีวิตให้เจริญมากผิดปกติโดยให้อาหารมากเกินไป จนเป็ดยืดเป็นสิ่งมีชีวิตอื่นในระบบนิเวศเดียวกัน

euvolia ภาวะปริมาณน้ำปกติ น. การมีปริมาณน้ำในร่างกายหรือส่วนของร่างกายอยู่ในเกณฑ์ปกติ

evacuant ๑. การทำให้ลำไส้ว่าง ว. *คम्म. evacuation* ความหมายที่ ๑

๒. *คम्म. cathartic* ความหมายที่ ๑ และ ๒

๓. วิธีขับถ่าย น. วิธีบำบัดที่ขับถ่ายสิ่งของออกจากอวัยวะ เช่น การใช้ยาถ่าย ยาทำให้อาเจียน ยาขับปัสสาวะ

* ศ.ดร.นพ.สมชัย บวรภักดี ประธานกรรมการ, รศ.นพ.ก้องเกียรติ ภูณกัณฑ์ทรากกร กรรมการ, ศ.ทพญ.ไฉน จงรักษ์ กรรมการ, ศ.พญ.จวีวรรณ บุญนาค กรรมการ, นพ.ทองดี ชัยพานิช กรรมการ, ศ.คลินิก พญ.คุณไชวดี ดุลยจินดา กรรมการ, นางสาวสุปัญญา ชมจินดา กรรมการ, ศ.นพ.นิพนธ์ พวงวรินทร์ กรรมการ, ศ.นพ.บรรจง มไหสวริยะ กรรมการ, รศ.ดร.ปรีชา สัพพกุล กรรมการ, รศ.พญ.จันทพงษ์ วะสี กรรมการ, ศ.นพ.ดร.เรณู สมณะ กรรมการ, รศ.พญ.วณิ วิสุทธ์เสวีวงศ์ กรรมการ, ศ.ดร.พญ.ศศิธร ผู้กฤติยาภรณ์ กรรมการ, ศ.นพ.สมพล พงศ์ไทย กรรมการ, ผศ.นพ.ปานเทพ สุทธินันท์ กรรมการ, ศ.นพ.สาโรจน์ วรรณพฤกษ์ กรรมการ, รศ.นพ.อิสรางค์ นุชประยูร กรรมการ, นพ.ไพฑูรย์ สมุทรสินธุ์ กรรมการ, พอ.นพ.สุรจิต สุนทรธรรม กรรมการ, รศ.ภญ.อรลักษ์ณา แพร่ดกุล กรรมการ, น.ส.สมทรง ศกุนตนาถ กรรมการ และเลขานุการ.

evacuation ๑. *คम्म. evacuant* ความหมายที่ ๑

๒. การทำให้ลำไส้ว่าง น. การทำให้ลำไส้ว่าง โดยการถ่ายยา *คम्म. catharsis, purgation*

evacuator อุปกรณ์รูด น. อุปกรณ์ระบายของเหลวหรือชิ้นส่วนขนาดเล็กออกจากโพรงร่างกายหรือจากภาชนะ

evagination การโป่งเป็นถุง น. การยื่นของชิ้นหรือส่วนเนื้อเยื่อออกไปเป็นกระเปาะ

evanescent เลือนหายเร็ว ว. สูญสิ้นเร็ว ไม่เสถียร

evaporation การระเหย น. การเปลี่ยนสถานะจากของเหลวเป็นไอ

eventration ๑. ลำไส้เลื่อน น. การเลื่อนผิดปกติของลำไส้ *คम्म. abdominal hernia*

๒. การตัดอวัยวะภายในออก น. ศัลยกรรมตัดอวัยวะภายในออก *คम्म. evisceration* ความหมายที่ ๑

diaphragmatic eventration น. ภาวะกะบังลมเลื่อน ส่วนใหญ่เป็นแต่กำเนิด

eversion ๑. การปลิ้น น. การกลับเอาด้านในออกเป็นด้านนอก

๒. การพลิกออก น. การพลิกออกทางด้านนอก เช่น การพลิกออกของสันเท้า หรือหน้าตา

cervical eversion ภาวะคอมดลูกปลิ้น น. การปลิ้นออกของช่องภายในคอมดลูก ทำให้มีเยื่ออุฆลรูปแท่งมาอยู่ภายนอกมากกว่าปกติ

evert ๑. ปลิ้น ก. กลับเอาด้านในออกเป็นด้านนอก

๒. พลิกออก ก. พลิกออกไปทางด้านนอก เช่น ที่สันเท้า หรือหน้าตา

évidement การคว้าน น. ศัลยกรรมคว้านโพรงหรืออวัยวะส่วนเป็นโรคให้สะอาดโดย เอาเนื้อตายหรือหนองออกหมด

evidence-based เชิงประจักษ์ ว. เกี่ยวกับวิธีวินิจฉัยและการบำบัดโรคที่มีหลักฐานจากประสิทธิผลการวิจัยที่ออกแบบอย่างดีและรับรองโดยผู้เชี่ยวชาญ

évideur เครื่องคว้าน น. อุปกรณ์สำหรับการคว้าน

eviration ๑. การตอน น. การทำลายต่อมเพศชาย (อณฑะ) โดยการตัดออกหรือฉายรังสี

๒. การทำให้เป็นหญิง น. การตกแต่งให้มีอวัยวะเพศภายนอกของหญิง เช่น เสริมอก

๓. การหลงผิดว่าเป็นหญิง น. การหลงผิดของผู้ชายว่าตนได้กลายเป็นหญิง

evisceration ๑. *คम्म. eventration* ความหมายที่ ๑ และ ๒

๒. การควักเนื้อลูกตา น. ศัลยกรรมควักส่วนในลูกตาออกเหลือส่วนตาขาวไว้

evolution วิวัฒนาการ น. (๑) การคลี่คลาย; (๒) กระบวนการเปลี่ยนแปลงหรือคลี่คลายไปสู่ภาวะที่ดีขึ้นหรือเจริญขึ้น

emergent evolution วิวัฒนาการอุบัติ น. สมมุติฐานที่เชื่อว่าวิวัฒนาการสร้างสิ่งใหม่ และสิ่งที่ไม่สามารถทำนายได้จากสถานะที่เป็นอยู่เดิม

organic evolution วิวัฒนาการอินทรีย์ น. ทฤษฎีกำเนิดและพัฒนาการของชนิดพันธุ์ ที่กล่าวว่าสิ่งมีชีวิตเป็นผลของการคัดเลือกที่สืบทอดมาจากอดีต

parallel evolution วิวัฒนาการขนาน น. วิวัฒนาการอิสระจากกันของโครงสร้างที่คล้ายกันในสิ่งมีชีวิตที่เป็นญาติใกล้ชิดกัน

saltatory evolution วิวัฒนาการก้าวกระโดด น. วิวัฒนาการที่เปลี่ยนแปลงทันทีทันใด เช่น การกลายพันธุ์, การเปลี่ยนแปลงใดๆ แบบก้าวกระโดด

evulsion การกระชากขาด น. การใช้แรงดึงหรือกระชากให้หลุดออก

ex vivo ทำนอกร่างกาย ว. หมายถึงนำอวัยวะออกจากร่างกายไปทำศัลยกรรมซ่อมและใส่คืนกลับที่เดิม

exacerbation การกำเริบ น. การเป็นรุนแรงขึ้นของโรคหรืออาการโรค

exairesis การตัดออก น. การผ่าตัดเอาอวัยวะหรือเนื้อเยื่อออก *คम्म. eresis, excision*

exaltation ภาวะคลั่งเหิม น. ความรู้สึกกระเหิมใจอย่างยิ่ง มักมีอาการร่วมกับการหลงผิดว่าตนยิ่งใหญ่

examination การตรวจ น. การใช้วิธีต่างๆ สืบค้นเพื่อการวินิจฉัยโรค

double-contrast examination การตรวจวิธีเปรียบเทียบ น. การตรวจกระเพาะอาหารหรือลำไส้ทางรังสีวิทยา ๒ ระยะ เริ่มด้วยการใส่สารทึบรังสีเข้มข้นแล้วตามด้วยใส่อากาศหรือสารฟองฟูเพื่อให้อวัยวะพองขยายกลวง ทำให้เห็นสารทึบรังสีบนเยื่อแสดงผิดปกติได้ชัดเจน

mental status examination (MSE) การตรวจสภาพจิต น. การตรวจประเมินสภาพจิตผู้ป่วย โดยดูรูปร่างท่าทาง พฤติกรรมเคลื่อนไหว การออกเสียงพูด ความคิดอ่านและการรับรู้เข้าใจ อารมณ์และผลกระทบ วิจารณ์ญาณ สติปัญญา ความรู้สึกตัว ความสนใจจดจ่อ และความทรงจำ

physical examination การตรวจกายภาพ น. การตรวจสภาพร่างกายโดยวิธี ดู คลำ เคาะ ฟัง

postmortem examination *คณม. autopsy examination* อชีวลักษณ์ *คณม. coma*

exanthem โรคผื่น น. (๑) โรคผิวหนังที่มีผื่นเป็นอาการสำคัญ; (๒) ผื่นผิวหนังที่เกิดชั่วคราว เช่น ลมพิษ ผื่นแพ้ยา ผื่นการติดเชื้อไวรัส

exanthema *คณม. exanthem*

exanthemata พหูพจน์ของ *exanthema*

exanthematous -ผื่น ว. เกี่ยวกับหรือมีลักษณะของโรคผื่น

exarticulation *คณม. disarticulation*

excavation ๑. การทำโพรง น. การขุดเป็นโพรงหรือหลุม ๒. โพรง น. ช่องกลวง

atrophic excavation รอยหว้างานประสาทตาเหตุฝ่อลีบ น. รอยหว้าที่งานขั้วประสาทตา สาเหตุจากเส้นใยประสาทตาฝ่อลีบ

dental excavation การขุดฟัน น. การขุดเอาฟันส่วนที่ผุออกไปในการเตรียมอุดฟัน

glaucomatous excavation รอยหว้างานประสาทตาเหตุต้อหิน น. รอยหว้าที่งานขั้วประสาทตาเป็นลักษณะเฉพาะของโรคต้อหิน

rectouterine excavation ซอกหว่างไส้ตรงกับมดลูก น. ซอกที่เกิดจากเยื่อช่องท้องม้วนห้อยลงระหว่างไส้ตรงกับมดลูก

rectovesical excavation โพรงระหว่างไส้ตรงกับกระเพาะปัสสาวะ น. โพรงระหว่างไส้ตรงกับกระเพาะปัสสาวะในชาย ส่วนในหญิงโพรงนี้ถูกมดลูกและปีกมดลูกแบ่งเป็น ๒ ตอน ได้แก่ โพรงระหว่างไส้ตรงกับมดลูก และโพรงระหว่างมดลูกกับกระเพาะปัสสาวะ

vesicouterine excavation โพรงระหว่างกระเพาะปัสสาวะกับมดลูก น. โพรงระหว่างมดลูกกับกระเพาะปัสสาวะ

excernent -ขับออก ว. มีการถ่ายออกหรือปล่อยออก

excess สภาพเกิน น. สภาพที่มากกว่าปกติ เกินพอ หรือเกินต้องการ

exchange ๑. การแลกเปลี่ยน น. การแลกเปลี่ยนหนึ่งด้วยอีกสิ่งหนึ่ง

๒. แลกเปลี่ยน, เปลี่ยนถ่าย ก. แลกสิ่งหนึ่งด้วยอีกสิ่งหนึ่ง

plasma exchange การถ่ายเปลี่ยนพลาสมา น. การทดแทนพลาสมาส่วนที่เอาออกไปด้วยพลาสมาสดที่เข้ากันได้ หรือด้วยโปรตีนแอลบูมิน เพื่อกำจัดสารต้านภูมิในกระแสเลือดหรือองค์ประกอบผิดปกติในพลาสมา

excipient สารปรุงแต่งยา น. สารเนื้อซึ่งใช้ผสมกับตัวยาเพื่อเตรียมเป็นเภสัชภัณฑ์ *คณม. vehicle*

excise ตัดออก ก. ตัดหรือเอาออก

excision การตัดออก น. การตัดอวัยวะส่วนหนึ่งหรือทั้งหมดออก

intracapsular excision การตัดภายในถุงหุ้ม น. ศัลยกรรมตัดก้อนเนื้อออกออกผ่านทางช่องผ่าถุงหุ้ม

marginal excision การตัดชิดขอบ น. ศัลยกรรมตัดรอยโรคออกพร้อมเนื้อเยื่อปกติใกล้เคียง

radical excision การตัดถอนราก น. ศัลยกรรมตัดรอยโรคออกหมดตามส่วนสัถทางกายวิภาค

wide excision การตัดกว้าง น. ศัลยกรรมตัดก้อนเนื้อออกออกพร้อมเนื้อเยื่อปกติรอบๆ ก่อนข้างกว้าง

excitability ๑. สภาพเร้าง่าย น. ภาวะที่ตอบสนองต่อการกระตุ้นไวผิดปกติ เช่น เกิดอาการตื่นเต้นง่าย, ฉุนเฉียวง่าย *คณม. irritability*

๒. สภาพเซลล์เร้าง่าย น. วิสัยสามารถของเซลล์ที่ตอบสนองต่อสิ่งกระตุ้นที่แรงเกินค่ากักกัน

excitable -เร้าง่าย ว. มีปฏิกิริยาสนองต่อสิ่งเร้าไว *คณม. irritable*

excitant สิ่งเร้า น. สิ่งที่ทำให้เกิดการกระตุ้น เช่น ยา สาร กรรมวิธี

excitation การเร้า น. การกระทำที่ระคายหรือกระตุ้นให้เกิดการตอบสนอง

direct excitation การเร้าโดยตรง น. การกระตุ้นโดยตรงด้วยไฟฟ้าโดยวางขั้วไฟฟ้าบนกล้ามเนื้อ

indirect excitation การเร้าโดยอ้อม น. การกระตุ้นเส้นประสาทกล้ามเนื้อด้วยไฟฟ้า

reentrant excitation การเร้าซ้ำ น. การกระตุ้นเนื้อเยื่อหัวใจจากกระแสไฟฟ้าที่เข้ามาอีก

excitatory -เร้า, -กระตุ้น ว. โน้มเอียงต่อการเร้าหรือการกระตุ้น

excitement ความตื่นเต้น น. อารมณ์ที่เกิดจากการตอบสนองเกินต่อสิ่งกระตุ้น โดยเฉพาะอารมณ์ที่นำไปสู่การกระทำที่ขาดความยั้งคิด

excitoanabolic -กระตุ้นการแปรเพื่อสร้าง ว. เกี่ยวกับการกระตุ้นการแปรรูปโมเลกุลเพื่อสิ่งมีชีวิตได้นำไปสร้างหรือซ่อมแซมส่วนต่างๆ ของร่างกาย

excitocatabolic -กระตุ้นการแปรเพื่อสลาย ว. เกี่ยวกับการกระตุ้นกระบวนการแปรรูปโมเลกุลของสารต่างๆ ให้เป็นสารประกอบที่ขับออกจากร่างกายได้

excitoglandular -กระตุ้นต่อม ว. เกี่ยวกับการกระตุ้นการทำหน้าที่คัดหลั่งของต่อม

excitometabolic -กระตุ้นการแปรรูปอนุ ว. เกี่ยวกับการกระตุ้นให้เกิดการแปรรูปอนุเพื่อกระบวนการสร้างหรือสลาย

excitomotor ๑. -กระตุ้นขับเคลื่อน ว. เกี่ยวกับการกระตุ้นให้เกิดการเคลื่อนไหวหรือทำหน้าที่สั่งการ
๒. สิ่งกระตุ้นขับเคลื่อน น. สิ่งเหนี่ยวนำให้มีการเคลื่อนไหวหรือทำหน้าที่กิจกรรม

excitomuscular -กระตุ้นกล้ามเนื้อ ว. เกี่ยวกับการกระตุ้นให้กล้ามเนื้อทำกิจกรรม

excitor ตัวกระตุ้น น. เส้นประสาทที่รับการกระตุ้นจะปลุกกิจกรรมบริเวณที่เล็กลงมาขึ้น

excitosecretory -กระตุ้นการคัดหลั่ง ว. เกี่ยวกับการกระตุ้นให้เพิ่มการคัดหลั่ง

excitotoxic -พิษเหตุกระตุ้น ว. มีฤทธิ์กระตุ้นจนเกิดพิษต่อระบบประสาท

excitotoxicity ๑. สภาพพิษเหตุกระตุ้น น. ฤทธิ์ที่เป็นพิษจากกระตุ้น
๒. ระดับพิษกระตุ้นประสาท น. ระดับความแรงของสารพิษที่กระตุ้นระบบประสาท

excitotoxin ชีวพิษกระตุ้นประสาท น. สารพิษต่อประสาทพบในพืชบางชนิดหรือที่สังเคราะห์ขึ้น มีฤทธิ์กระตุ้นเซลล์ในระบบประสาทส่วนกลาง และสร้างรอยโรคบนเซลล์ประสาท; ออกฤทธิ์คล้ายกับกรดกลูตามิก

exclave อวัยวะส่วนแยก น. ส่วนของอวัยวะที่แยกออกไปอยู่ในตำแหน่งอื่น เช่น ดับออน ต่อมธัยรอยด์, ต่อมอื่นๆ

exclusion ๑. การปรับออก น. การคัดออก, การปฏิเสธ

๒. การตัดแยก น. การผ่าตัดแยกส่วนอวัยวะออกจากกัน แต่ไม่ได้เอาออกจากร่างกาย

allelic exclusion การคัดลอกแอลลีล น. กลไกที่ทำให้มีการแสดงออกของแอลลีลเพียงชนิดเดียวในแต่ละชุด

competitive exclusion การปรับออกโดยแข่งขัน น. ความโน้มเอียงให้ชนิดพันธุ์ที่ปรับตัวได้ดีกว่ากำจัดอีกชนิดพันธุ์ออกจากนิเวศเฉพาะถิ่น

excochleation การขูดคว้าน น. หัตถการขูดหรือคว้านสิ่งภายในโพรง

excoriate เกา ก. ขูดเบาๆ ด้วยเล็บหรืออุปกรณ์มีคมหรือเป็นพื้นเลื่อย เพื่อบรรเทาอาการคัน *คมม.* **scratch** ความหมายที่ ๑

excoriation แผลลอก น. แผลที่ตื้นมาก *คมม.* **scratch** ความหมายที่ ๓

excrement ๑. อุจจาระ น. สิ่งขับถ่ายออกทางทวารหนักหรือรูเปิดลำไส้ใหญ่

๒. สิ่งขับออก น. สิ่งขับออกเป็นของที่ร่างกายไม่ต้องการ

excrementitious ๑. -สิ่งขับออก ว. เกี่ยวกับสิ่งขับออกที่ร่างกายไม่ต้องการ

๒. -อุจจาระ ว. เกี่ยวกับหรือมีลักษณะอุจจาระ

excrecence ปุ่ม น. สิ่งงอกยื่นผิดปกติ; ปุ่มรอยโรค

excrecent -ปุ่ม ว. เกี่ยวกับหรือเป็นปุ่ม

excreta สิ่งขับถ่าย น. สิ่งที่ถูกขับออกจากร่างกาย *คมม.* **excretion** ความหมายที่ ๒

excrete ขับถ่าย ก. กำจัดหรือระบายสิ่งที่ไม่ต้องการออกจากร่างกาย เช่น ถ่ายอุจจาระ ถ่ายปัสสาวะ

excretin เอกซ์ครีทิน น. สารประกอบผลึก $C_{20}H_{36}O$ พบปริมาณน้อยในอุจจาระคน

excretion ๑. การขับถ่าย น. การกระทำ, กระบวนการหรือการทำหน้าที่เกี่ยวกับการขับถ่าย

๒. *คมม.* **excretor** สิ่งขับถ่าย น. สิ่งที่ถูกขับออกจากร่างกาย

excretory -ขับถ่าย ว. เกี่ยวกับหรือช่วยขับถ่าย

excurrent -ไหลออก ว. เกี่ยวกับการขับถ่ายหรือขับออก

excursion การขยับเขยื้อน น. การเคลื่อนของส่วนที่เคลื่อนตัวในตำแหน่งปกติหรือตำแหน่งพักเพื่อทำหน้าที่ เช่น กระดูกขากรรไกรเคลื่อนในการบดเคี้ยว หรือการเคลื่อนของผนังทรวงอกในการหายใจ *คम्म. excursive movements*

lateral excursion การขยับออกข้าง น. การขยับของกระดูกขากรรไกรไปทางด้านข้างขณะหุบปากและยอดปุ่มฟันสบกันในแนวดิ่ง

protrusive excursion การขยับยื่น น. การขยับกระดูกขากรรไกรไปข้างหน้าขณะหุบปากและปลายฟันตัดสบกันในแนวดิ่ง

retrusive excursion การขยับถอย น. การขยับกระดูกขากรรไกรหดถอยไปขณะหุบปากที่ตำแหน่งก่อนไปทางหลังจากนั้นเล็กน้อย พบบ่อยเมื่อหุบกระดูกขากรรไกรเกิน

excursive -ขยับออก ว. เกี่ยวกับหรือเป็นลักษณะของการขยับเขยื้อนออก

excyclophoria ตาเหล่แฝงหมุนออก น. ตาเหล่แฝงชนิดที่ปลายบนของแกนตั้งลูกตาเอียงไปทางด้านนอก

excyclotropia ตาเหล่หมุนออก น. ตาเหล่ชนิดที่ปลายบนของแกนตั้งลูกตาเอียงไปทางด้านนอก

excystation การออกจากถุง น. การออกจากถุงของปรสิตในช่วงวงจรชีวิตระยะงูหุ้ม เกิดขึ้นเมื่อถูกกลืนเข้าไปในผู้เหย้า

exemia ภาวะเสียน้ำเลือด น. การเสียสารน้ำออกจากหลอดเลือด ทำให้เลือดเข้มข้น

exencephalia ภาวะไร้กะโหลก น. วิกัลรูปแบบไร้กะโหลกศีรษะและเนื้อสมองโผล่ เป็นพัฒนาการผิดปกติแต่กำเนิด *คम्म. exencephaly*

exencephalon เด็กในท้องไร้กะโหลก น. เด็กในครรภ์ไร้กะโหลก *คम्म. exencephalus*

exencephalous -ไร้กะโหลก ว. มีลักษณะของภาวะไร้กะโหลก

exencephalus *คम्म. exencephalon*

exencephaly *คम्म. exencephalia*

exenteration ๑. การตัดหมด น. ศัลยกรรมตัดเนื้อเยื่อและอวัยวะออกอย่างหมดจด เช่น การผ่าตัดอวัยวะในอุ้งเชิงกราน

๒. การตัดหมดเบ้าตา น. ศัลยกรรมตัดลูกตาและทุกสิ่งในเบ้าตาออกทั้งหมด

pelvic exenteration การตัดหมดอุ้งเชิงกราน น. ศัลยกรรมตัดอวัยวะและโครงสร้างใกล้เคียงอุ้งเชิงกรานอย่างหมดจด *คम्म. Brunschwig operation*

anterior pelvic exenteration การตัดหมดอุ้งเชิงกรานส่วนหน้า น. ศัลยกรรมตัดกระเพาะปัสสาวะท่อนไตส่วนล่าง มดลูกและปีกมดลูก ช่องคลอด ต่อมม้วนน้ำเหลืองในอุ้งเชิงกราน และเยื่อบุช่องท้องเชิงกราน พร้อมทั้งฝังท่อไตเข้ากับลำไส้ใหญ่ส่วนในเชิงกราน หรือเข้ากับกระเพาะลำไส้เล็กส่วนปลายที่แยกตัดออกมาทำหน้าที่กระเพาะปัสสาวะทดแทน

posterior pelvic exenteration การตัดหมดอุ้งเชิงกรานส่วนหลัง น. ศัลยกรรมตัดลำไส้ใหญ่ในเชิงกราน มดลูกและปีกมดลูก ช่องคลอด รวมหรือไม่รวมต่อมน้ำเหลืองในเชิงกราน แต่ไม่ตัดอวัยวะทางเดินปัสสาวะส่วนล่าง

total pelvic exenteration การตัดหมดอุ้งเชิงกราน น. ศัลยกรรมตัดกระเพาะปัสสาวะ ท่อนไตส่วนล่าง มดลูกและปีกมดลูก ช่องคลอด ลำไส้ใหญ่ส่วนล่าง ต่อมม้วนน้ำเหลืองในอุ้งเชิงกราน และเยื่อบุช่องท้องส่วนเชิงกรานออกทั้งกะบัง พร้อมกับฝังท่อไตเข้ากับลำไส้เล็กส่วนปลายที่ตัดออกมาทำหน้าที่กระเพาะปัสสาวะ

exenterative -ตัดหมด น. เกี่ยวกับหรือทำศัลยกรรมหมดจด

exenteritis เยื่อคลุมลำไส้อักเสบ น. การอักเสบของเยื่อบุช่องท้องที่คลุมลำไส้

extern แพทย์พำนัคนอกโรงพยาบาล น. แพทย์ผู้ช่วยที่ไม่พักในโรงพยาบาล *คम्म. externe*

externe *คम्म. extern*

externus -ภายนอก ว. เกี่ยวกับโครงสร้างหรือด้านที่ห่างจากจุดกลางของชิ้นส่วนหรือโพรง

exteroception การรับรู้ภายนอก น. การรับรู้สิ่งเร้าที่เกิดจากภายนอกหรืออยู่ห่างจากร่างกาย

exteroceptive ๑. -ตัวรับรู้ภายนอก ว. เกี่ยวกับตัวรับประสาทสัมผัสภายนอก

๒. -การรับรู้ภายนอก ว. เกี่ยวกับการรับรู้โดยหน่วยประสาทนอกกาย

exteroceptor ตัวรับรู้ภายนอก น. ปลายประสาทรับสัมผัสสิ่งแวดล้อมภายนอก เช่น ตัวรับที่ผิวหนังและเยื่อบุเมือก

extergestate ๑. การอภิบาลนอกครรภ์ น. การบำรุงรักษาทารกคลอดก่อนกำหนดโดยดูแลทุกด้านเพื่อการเติบโต
๒. ทารกอภิบาลนอกครรภ์ น. ทารกคลอดก่อนกำหนดที่ต้องอภิบาลพิเศษ

extima -นอกสุด ว. อยู่นอกที่สุด *คम्म. outermost*

extinction ๑. การจบพฤติกรรม น. การสูญหรือลดพฤติกรรมตอบสนองโดยไม่ต้องการบังคับ;
๒. กระบวนการหยุดพฤติกรรม น.

extinguish ดับสูญ ก. ทำให้สูญสิ้น

extirpation การตัดหมด น. การตัดออกทั้งอวัยวะหรือเนื้อเยื่อทั้งหมด

extorsion การหมุนออก น. การหมุนออกของยอดแกนดึงลูกตาแต่ละข้าง

extortor ตัวหมุนออก น. (๑) สิ่งที่ทำให้หมุนไปทางด้านนอก;
(๒) กล้ามเนื้อตาที่ทำให้ลูกตาหมุนออก

extra-abdominal -นอกช่องท้อง ว. อยู่นอกช่องท้อง

extra-adrenal -นอกต่อมหมวกไต ว. อยู่หรือเกิดนอกต่อมหมวกไต

extra-adrenal -นอกต่อมหมวกไต ว. อยู่หรือเกิดนอกต่อมหมวกไต *คम्म. extrasuprarenal*

extra-anatomic -นอกตำแหน่งกายวิภาค ว. ไม่อยู่ในตำแหน่งกายวิภาคปกติ

extra-anthropic -นอกร่างคน ว. ไม่อยู่ในร่างกายคน

extra-articular -นอกข้อต่อ ว. อยู่หรือเกิดนอกข้อต่อ

extrabronchial -นอกหลอดลม ว. อยู่นอกหรือเป็นอิสระจากหลอดลม

extrabuccal -นอกกระพุ้งแก้ม ว. อยู่นอกปากหรือนอกกระพุ้งแก้ม

extrabulbar -นอกส่วนโป่ง ว. อยู่นอกหรือห่างจากส่วนโป่ง

extracapsular -นอกถุงหุ้ม ว. อยู่หรือเกิดนอกถุงหุ้ม

extracardiac -นอกหัวใจ ว. อยู่ภายนอกหัวใจ

extracardial *คम्म. extracardiac*

extracarpal -นอกข้อมือ ว. อยู่นอกบริเวณข้อมือ

extracellular -นอกเซลล์ ว. อยู่ภายนอกเซลล์

extracerebral -นอกสมองใหญ่ ว. อยู่หรือมีต้นกำเนิดนอกสมองใหญ่

extrachromosomal -นอกโครโมโซม ว. อยู่นอกหรือไม่เกี่ยวข้องกับโครโมโซม

extracolonic -นอกลำไส้ใหญ่ ว. อยู่ภายนอกลำไส้ใหญ่

extracoronary -นอกตัวฟัน ว. อยู่นอกตัวฟัน

extracorporeal -นอกร่างกาย ว. อยู่หรือเกิดนอกร่างกาย
คम्म. extracorporeal

extracorporeal *คम्म. extracorporeal*

extracorporectomy -นอกเม็ดเลือด ว. อยู่ภายนอกหรือที่ด้านนอกเม็ดเลือด

extracortical -นอกลำประสาทสมองไขสันหลัง ว. อยู่นอกลำเส้นใยประสาทสมองใหญ่-ไขสันหลัง

extracranial -นอกกะโหลก ว. ภายนอกกะโหลกศีรษะ

extract ๑. สารสกัด น. สารเตรียมจากพืชหรือสัตว์โดยการสกัดแยกสารสำคัญด้วยตัวสกัดที่เหมาะสมแล้วระเหยตัวทำละลายออก จากนั้นนำสารที่ได้ไปทำให้ข้น ทำเป็นก้อน หรือผง; ๒. สกัด ก. เตรียมสารโดยการสกัด
allergenic extract สารสกัดก่อภูมิแพ้ น. สารที่สกัดได้จากสิ่งก่อภูมิแพ้ เช่น เรณูพืช หญ้า ดอกไม้ เชื้อรา รา ฝุ่น ขนสัตว์ เพื่อใช้ทดสอบหรือบำบัดโรคภูมิแพ้
cell-free extract สารสกัดไร้เซลล์ น. สิ่งที่ย่อยจากเซลล์ซึ่งมีสมบัติทางชีวภาพอยู่ เพื่อใช้ศึกษากระบวนการทำหน้าที่ของเซลล์เฉพาะตัว
compound extract สารสกัดประสม น. สารที่เตรียมได้มากกว่า ๑ ชนิด
dry extract สารสกัดแห้ง น. สารที่เตรียมในรูปผงแห้ง *คम्म. powdered extract*
liver extract สารสกัดตับ น. สารเตรียมจากตับสัตว์เลี้ยงลูกด้วยน้ำนม เป็นผงขึ้นสีน้ำตาล ใช้กระตุ้นการสร้างเม็ดเลือด
malt extract สารสกัดมอลต์ น. สารสกัดคั่วแห้งจากเมล็ดข้าวบาร์เลย์ผสมเดกซ์ทริน กลูโคส และน้ำตาลชนิดอื่นจำนวนเล็กน้อย ใช้เป็นตัวทำอิมัลชันและปรุงกลิ่นรส
malt soup extract สารสกัดซูปมอลต์ น. น้ำสกัดจากเมล็ดข้าวบาร์เลย์ ปรุงด้วยคาร์โบไฮเดรต โปรตีน เกลือแร่ และวิตามิน กินเป็นยาถ่ายชนิดเพิ่มกากอาหาร
pilular extract สารสกัดเม็ด น. สารสกัดที่เตรียมเป็นเม็ดกลม
poison ivy extract สารสกัดพิษไอวี่ น. สารสกัดจากใบสดไม้เลื้อยไอวี่ ใช้เป็นสารลดภูมิไวเพื่อควบคุมโรคหนังอักเสบพิษไอวี่

poison oak extract สารสกัดพิษโอ๊ก น. สารสกัดจากใบสดต้นโอ๊กพิษ ใช้เป็นสารลดภูมิไวเพื่อควบคุมโรคหนังอักเสบพิษโอ๊ก

pollen extract สารสกัดเรณู น. สารสกัดจากเรณูดอกไม้ เพื่อใช้วินิจฉัยและบำบัดโรคภูมิแพ้ทางหายใจ

powdered extract คมม. *dry extract*

semiliquid extract สารสกัดกึ่งเหลว น. สารสกัดที่ทำให้ระเหยจนขึ้น

solid extract คมม. *pilular extract*

yeast extract สารสกัดยีสต์ น. สารสกัดผงได้จากเซลล์ของยีสต์

extraction ๑. การลอก น. กระบวนการลอกต่อกระจก

๒. การสกัด น. กระบวนการแยกสาร

๓. การถอน น. การดึงขึ้น เช่น การถอนฟัน

breech extraction การดึงคลอดทำกัน น. การทำคลอดเด็กขณะแก้มก้นโผล่ก่อนคลอด

breech extraction, partial การดึงคลอดทำกันบางส่วน น. การช่วยคลอดเด็กที่ก้นโผล่ถึงช่วงสะดือ

breech extraction, total การดึงคลอดทำกันทั้งตัว น. การคลอดเด็กทำกันทั้งตัว

cataract extraction การลอกต่อกระจก น. การผ่าตัดเอาแก้วตาที่เป็นต้อออก

cataract extraction, extracapsular การลอกต่อกระจกนอกถุงหุ้ม น. การผ่าตัดเอาถุงหุ้มส่วนหน้า และแก้วตาที่เป็นต้อออก

cataract extraction, intracapsular การลอกต่อกระจกในถุงหุ้ม น. การผ่าตัดเอาแก้วตาที่เป็นต้อออกจากถุงหุ้ม

first-pass extraction การสกัดรอบแรก น. การชำระหรือแปลงชีวภาพของสารในเลือดที่ผ่านอวัยวะของร่างกายครั้งแรก

flap extraction การลอกต่อกระจกโดยเปิดกระจกตา น. การลอกต่อกระจกทางกระจกตาที่เปิด

progressive extraction การถอนฟันตามลำดับ น. การเลือกถอนฟันน้ำนมในช่วงระยะชุดฟันแท้ งอก เป็นการแก้ไขป้องกันชุดฟันที่งอกใหม่ไม่ให้เบียดฟันกัฒ์ขึ้นนอก, ฟันเขี้ยวและฟันกรามน้อย ในบางกรณีอาจต้องถอนฟันกรามน้อยซี่แรกออกด้วย คมม. *serial extraction selected extraction*

selected extraction คมม. *serial extraction, progressive extraction*

serial extraction คมม. *selected extraction*

testicular sperm extraction การดูดเก็บอสุจิจากอัณฑะ น. การเอาตัวอสุจิออกโดยดูดจากอัณฑะทำในรายที่ท่ออสุจิตีบตัน

tooth extraction การถอนฟัน น. การผ่าตัดถอนฟัน

extractor เครื่องดึงออก น. อุปกรณ์สำหรับใช้จับดึงนิ้วหรือสิ่งแปลกปลอมออก

basket extractor เครื่องคล้องดึงออก น. อุปกรณ์คล้ายตะกร้าคล้องนิ้วออกทางกล้องท่อไต

vacuum extractor เครื่องดึงออกโดยสุญญากาศ น. อุปกรณ์ช่วยคลอดประกอบด้วยถ้วยโลหะหรือพลาสติกสุญญากาศที่จับดูดติดหัวทารก

extractum คมม. *extract*

extracystic ๑. -นอกถุงน้ำ ว. อยู่นอกถุงน้ำ

๒. -นอกกระเพาะปัสสาวะ ว. อยู่นอกกระเพาะปัสสาวะ

extradural -นอกเยื่อหุ้ม ว. อยู่หรือเกิดนอกเยื่อหุ้ม

extraembryonic -นอกเอ็มบริโอ ว. อยู่นอกตัวเอ็มบริโอ เช่น โพรงนอกตัวเอ็มบริโอ หรือ แผ่นเยื่อหุ้มตัวเอ็มบริโอ

extraepiphyseal -นอกเอพิไฟซิส ว. อยู่ห่างจากหรือไม่เกี่ยวกับเอพิไฟซิสซึ่งเป็นส่วนปลายข้อกระดูกยาวขยายกว้างที่เจริญจากศูนย์สร้างกระดูกทุติย

extrasophageal -นอกหลอดอาหาร ว. อยู่ภายนอกหรือด้านนอกของหลอดอาหาร

extrafusal -นอกมัดกล้ามเนื้อ ว. เกี่ยวกับใยกล้ามเนื้อลายที่อยู่นอกมัด

extragastric -นอกกระเพาะอาหาร ว. อยู่นอกหรือบนด้านนอกของกระเพาะอาหาร คมม. *exogastric*

extragenital -นอกอวัยวะเพศ ว. อยู่ห่างจากอวัยวะเพศ

extrahepatic -นอกตับ ว. อยู่นอกตับ

extraimmunization การก่อภูมิคุ้มกันเพิ่มพิเศษ น. การก่อภูมิคุ้มกันที่ใช้ขนาดวัคซีนเพิ่มอย่างน้อยหนึ่งชุดซึ่งมากกว่าขนาดแนะนำ

extraligamentous -นอกเส้นเอ็น ว. อยู่นอกเส้นเอ็น

extraluminal -นอกท่อ ว. อยู่นอกท่อหรือหลอดของอวัยวะ

extralymphatic -นอกท่อน้ำเหลือง ว. อยู่หรือเกิดนอกท่อน้ำเหลือง

extramalleolus ตาตุ่มนอก น. ตาตุ่มที่อยู่ด้านนอกของข้อเท้า

extramammary -นอกเต้านม ว. อยู่ในส่วนอื่นนอกบริเวณเต้านม

extramastoiditis นอกปุ่มกกหูด้านอีกเสบ น. การอักเสบของผิวหนังกกหูและเนื้อเยื่อข้างเคียง

extramedullary -นอกเมดัลลา ว. อยู่หรือเกิดภายนอกเมดัลลา โดยเฉพาะเกี่ยวกับก้านสมองส่วนท้าย

extrameningeal -นอกเยื่อหุ้มสมอง ว. เกิดนอกเยื่อหุ้มสมอง

extramural -นอกผนัง ว. อยู่หรือเกิดนอกผนังของอวัยวะหรือโครงสร้าง

extraneous -ภายนอก ว. ปรากฏหรือเป็นของภายนอกสิ่งมีชีวิต

extranuclear -นอกนิวเคลียส ว. อยู่หรือเกิดนอกนิวเคลียสของเซลล์

extraocular -นอกลูกตา ว. อยู่นอกลูกตา

extraosseous -นอกกระดูก ว. อยู่นอกลำกระดูก

extrapancreatic -นอกตับอ่อน ว. อยู่นอกตับอ่อน

extraparenchymal -นอกเนื้อแท้ น. อยู่นอกส่วนเนื้อแท้ในอวัยวะ

extrapelvic -นอกเชิงกราน ว. ไม่สัมพันธ์กับเชิงกราน

extrapericardial -นอกเยื่อหุ้มหัวใจ ว. อยู่นอกเยื่อหุ้มหัวใจ

extraperineal -นอกฝีเย็บ ว. ห่างจากหรือไม่เกี่ยวข้องกับฝีเย็บ

extraperiosteal -นอกเยื่อหุ้มกระดูก ว. อยู่นอกหรือไม่เกี่ยวกับเยื่อหุ้มกระดูก

extraperitoneal -นอกช่องท้อง ว. อยู่นอกช่องท้อง

extraplacental -นอกรก ว. อยู่นอกหรือไม่เกี่ยวกับรก

extraplanar -นอกฝ่าเท้า ว. อยู่ด้านนอกของฝ่าเท้า

extrapleural -นอกเยื่อหุ้มปอด ว. อยู่นอกโพรงเยื่อหุ้มปอด

extrapolation การประมาณค่านอกช่วง น. การคาดคะเนสิ่งที่ไม่ทราบด้วยหลักเหตุผลที่รู้หรือมีประสบการณ์

extraprostatic -นอกต่อมลูกหมาก ว. อยู่นอกหรือไม่เกี่ยวกับต่อมลูกหมาก

extrapulmonary -นอกปอด ว. อยู่นอกปอด

extrarenal -นอกไต น. อยู่นอกไต

extrasomatic -นอกร่างกาย น. ไม่เกี่ยวกับร่างกาย

extrastimulus สิ่งเร้าเสริม น. สิ่งเร้าหรือกลุ่มสิ่งเร้าที่ใช้กระตุ้นก่อนกำหนดจังหวะหัวใจเต้นเพื่อแก้ไขปัญหาภาวะหัวใจเต้นผิดจังหวะ อาจกระตุ้นได้ทั้งตามหรือไม่ตามจังหวะหัวใจเต้น

extrasuprarenal คมม. extra-adrenal

extrasystole หัวใจบีบตัวนอกจังหวะ น. การบีบตัวของหัวใจก่อนกำหนดจังหวะปกติ

extratendinous -นอกเอ็นกล้ามเนื้อ ว. อยู่นอกเส้นเอ็นกล้ามเนื้อ

extrathoracic -นอกทรวงอก ว. ภายนอกทรวงอก

extrathyroidal -นอกต่อมธัยรอยด์ ว. อยู่นอกหรือไม่เกี่ยวกับต่อมธัยรอยด์

extratracheal -นอกท่อลม ว. อยู่นอกท่อลม

extratympanic -นอกโพรงหูส่วนกลาง ว. อยู่นอกโพรงหูส่วนกลาง

extrauterine -นอกมดลูก ว. อยู่นอกมดลูก

extravaginal -นอกช่องคลอด ว. อยู่นอกช่องคลอด

extravasation

๑. สิ่งรั่วซึมจากหลอดเลือด น. เลือดหรือของเหลวในหลอดเลือดซึมออกไปยังเนื้อเยื่อรอบๆ

๒. การซึมออกจากหลอดเลือด น. กระบวนการซึมออกจากหลอดเลือด

๓. ของเหลวซึมออกจากหลอดเลือด น. ของเหลวที่ซึมออกจากหลอดเลือด

peripelvic extravasation ปัสสาวะซึมออกรอบกรวยไต น. การซึมของปัสสาวะออกนอกกรวยไต

punctiform extravasation การซึมออกเป็นจุด น. การซึมออกทำให้เนื้อเยื่อมีจุดเลือด

extravascular -นอกหลอดเลือด ว. อยู่นอกหลอดเลือด

extraventricular -นอกหัวใจห้องล่าง ว. อยู่นอกหัวใจห้องล่าง

extravesical -นอกกระเพาะปัสสาวะ น. อยู่นอกกระเพาะปัสสาวะ

extremity -แขนขา ว. เกี่ยวกับหรืออยู่ที่แขนขา

extremity ๑. ส่วนปลาย น. ส่วนปลายหรือท้ายสุดของโครงสร้างยาวหรือแหลม

๒. แขนขา น. แขนหรือขา

extremities แขนขา น. พหูพจน์ของ *extremity*

extremity ๑. คมม. *extremity*

๒. แขนขา น. ส่วนที่เป็นแขนหรือขา

๓. มือเท้า น. ส่วนที่เป็นมือหรือเท้า
- extrinsic** -ภายนอก น. มาจาก หรือเริ่มจากข้างนอก
- extroversion** ๑. การปลิ้น น. การพลิกด้านในบางส่วน
ออกนอก
๒. ภาวะเบนความสนใจ น. สภาพที่
เปลี่ยนไปสนใจโลกภายนอก
- extrovert** ๑. ผู้ชอบแสดงออก น. คนที่สนใจโลก
ภายนอก
๒. -ไฟสิ่งภายนอก ก. เปลี่ยนไปสนใจโลก
ภายนอก
- extrude** ๑. บีบออก ก. ใช้แรงกด ดัน หรือบีบรีดออก
๒. ดัน ก. ใช้กำลังบังคับให้ออกหรือให้ไปอยู่
ในตำแหน่งที่ต่างไปจากปกติ เช่น ไปอยู่
ใกล้กลาง, ส่วนปลาย, ด้านริมฝีปากหรือ
กระพุ้งแก้ม, หรือข้างลิ้น หรือที่เพดานปาก
๓. โผล่ขึ้น ก. งอกขึ้นไปอยู่ในตำแหน่งพื้น
สากัน
- extrusion** ๑. การบีบออก น. การใช้แรงกด ดัน หรือบีบ
รีดออก
๒. การดันออก น. การที่พื้นงอกหรือโผล่
เกินระนาบสพพในขณะที่ไม่มีความสพพ
ด้านตรงข้าม
๓. การจัดฟัน น. เทคนิคการจัดฟันเพื่อยึด
หรือยกฟันให้สูงขึ้น
- extubate** ปลดท่อออก ก. ดึงท่อออก
- extubation** การปลดท่อ น. การดึงเอาท่อที่สอดใส่อยู่
ออก
- exuberant** -ท่วมท้น ว. สร้างขึ้นมากเกินไป มีการงอกงาม
อย่างมาก
- exudate** สิ่งซึมเยิ้ม น. สิ่งซึมเหลว, เซลล์หรือซาก
เซลล์ ที่ออกจากหลอดเลือดไปอยู่ในหรือบน
เนื้อเยื่อ ซึ่งเป็นผลของการอักเสบ
- exudation** ๑. การซึมเยิ้ม น. การซึมของสารเหลว เซลล์
หรือซากเซลล์ ออกจากหลอดเลือดไป
รวมอยู่ในเนื้อเยื่อหรือบนเนื้อเยื่ออักเสบ
๒. สิ่งซึมเยิ้ม น. *คम्म. exudate*
- exudative** -ซึมเยิ้ม ว. เกี่ยวกับการซึมเยิ้ม
- exumbilication**
๑. สะดือจูน น. สะดือที่โปนออก
๒. ไล่เลื่อนสะดือ น. ไล่เลื่อนที่สะดือ

exuviation การปล่อยหลุด น. การสลัดออกของโครงสร้าง
ที่เป็นเนื้อเยื่อผิวหนัง เช่น ฟันน้ำนมหลุด

eye ตา น. อวัยวะใช้มอง

aphakic eye ตาไร้แก้วตา น. ตาที่ไม่มีแก้วตา

artificial eye ตาเทียม น. ตาที่ทำด้วยแก้ว
หรือพลาสติก มีรูปร่างและสีเหมือนลูกตาด้านหน้า ใช้ใส่
เข้าไปในเบ้าตา เป็นกายอุปกรณ์เพื่อความสวยงามหลัง
ผ่าตัดเอาลูกตาออก

black eye ตาห้อยเลือด น. ลักษณะตาช้ำ มัก
เป็นสีคล้ำดำ เนื่องจากมีเลือดคั่งอยู่ใต้ผิวหนังรอบตา

blear eye หนึ่งตาอักเสบเรื้อรัง น. หนึ่งตา
อักเสบเรื้อรังจากปฏิกิริยาของตาและรูเปิดต่อมไขมันของขอบ
หนึ่งตาอักเสบ

cinema eye ตาอักเสบเหตุแสงจ้า น. ภาวะตา
อักเสบรุนแรง หนึ่งตาบวม น้ำตาพราก และแพ้แสงเนื่อง
จากถูกแสงจ้า น. *คम्म. Klieg eye*

crossed eyes ตาเหล่ไขว้ น. *คम्म. esotropia*

cystic eye ตาลุงน้ำ น. ตาวิรูปลักษณะถุงน้ำ

dark-adapted eye ตาปรับมืด น. ตาที่
สามารถปรับเห็นชัดในที่มืดแสงน้อยหรือมืดได้

deviating eye ตาข้างเหล่ น. ตาข้างที่เหล่จะ
ไม่จ้องวัตถุ *คम्म. following eye*

dry eye ตาแห้ง น. ภาวะเยื่อตาแห้ง ตาแดง
น้ำตาเหือด ผิวกระจกตาหนา มีอาการคันและแสบตา มัก
มีการเห็นลดลง

exciting eye ตากระตุ้น น. ตาข้างที่บิดเจ็บ
และมีการอักเสบ ซึ่งต่อมาทำให้ตาอีกข้างหนึ่งอักเสบด้วย
คम्म. primary eye

fixating eye ตาข้างตรง น. ตาข้างที่จ้องวัตถุ
ในคนตาเหล่จะเป็นตาข้างตรง

following eye น. *คम्म. deviating eye*

hop eye ตาแพ้อ้อป น. เยื่อตาอักเสบแพ้น
ฮ็อปในคนเก็บดอกต้นฮ็อป

Klieg eye *คम्म. cinema eye*

light-adapted eye ตาปรับสว่าง น. ตาที่
ปรับเห็นชัดในที่ที่มีแสงสว่างจ้า

monochromatic eye ตาเห็นสีเดียว น. ตาที่
สามารถเห็นเพียงสีเดียว

pink eye ตาแดง น. เยื่อตาอักเสบเฉียบพลัน
เหตุติดเชื้อ *Haemophilus aegyptius* ที่แพร่ระบาดในฤดู
ใบไม้ผลิและฤดูใบไม้ร่วง

primary eye *คมม. exciting eye*
pseudophakic eye ตาแก้วตาเทียม น. ตาที่ได้รับการผ่าตัดใส่แก้วตาเทียม
raccoon eyes ตาแร็กคูน น. ตาลักษณะห่อเลือดรอบตาทั้ง ๒ ข้าง ดูคล้ายรอบตาแร็กคูนมักเป็นอาการแสดงของฐานกะโหลกแตกร้าว คล้ายที่พบในโรคแอมีลอยด์พุ่ม
secondary eye ตาทุติยะ น. ตาข้างไม่ได้รับบาดเจ็บ แต่มีการอักเสบร่วมด้วย *คมม. sympathizing eye*
squinting eye ตาข้างเหล่ น. ในคนตาเหล่ แขนงการเห็นของตาข้างเหล่จะเบนจากวัตถุ ในขณะที่แกนการเห็นของตาข้างที่ตรงจะอยู่ที่วัตถุ
sympathizing eye *คมม. secondary eye*
eye worm พยาธิตา น. พยาธิตัวกลมก่อโรคที่เชื่อมต่อถุงและต่อมเขือตา ทั้งในคนและสัตว์
eyeball ลูกตา น. อวัยวะมีหน้าที่ใช้มอง
eyebrow ๑. คิ้ว น. โค้งขอบบนกระบอกตาซึ่งมีขนขึ้นตามแนวโค้ง
 ๒. ขนคิ้ว น. ขนที่งอกที่คิ้ว
eyecup ๑. ถ้วยล้างตา น. ถ้วยขนาดเล็กใช้ใส่น้ำหรือน้ำยาเพื่อล้างตา
 ๒. รอยหวักงานประสาทตา น. รอยยุบตัวที่กลางงานประสาทตา

eyeground พื้นก้นตา น. ส่วนลึกสุดของตาที่มองเห็นด้วยกล้องส่องตา
eyelid หนังตา น. หนังตาบนและล่าง ทำหน้าที่ลืมและหลับตา เป็นตัวป้องกันผิวหน้าลูกตา
eye-minded ๑. -มองเห็น ว. เกี่ยวกับการเห็น
 ๒. -ติดตา ว. เกี่ยวกับการเข้าใจหรือจำสิ่งที่เคยเห็น
eyepiece เลนส์ใกล้ตา น. เลนส์กล้องจุลทรรศน์หรือกล้องส่องทางไกลส่วนที่อยู่ชิดตา
eyepoint จุดรวมแสง น. จุดปรับภาพชัดอยู่เหนือเลนส์ชิดตาของกล้องจุลทรรศน์ เป็นบริเวณที่ตามองอยู่
eyespot ๑. จุดรับแสง น. จุดสีไวแสงมีในสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังใช้ทำหน้าที่รับภาพ
 ๒. รอยลูกตา น. ตำแหน่งเหลือค้างของตาในเอ็มบริโอ
eyestrain ภาวะตาล้า น. การล้าของตาจากการใช้สายตามากเกิน หรือไม่ได้แก้ไขการปรับภาพที่ผิดปกติ